

Das kann ausnahmsweise der Fall sein, wenn der Empfänger eine von ihm unterschriebene Empfangsbescheinigung mit zu-treffenden Schadensangaben dem Spediteur/Frachtführer vorgelegt hat, dieser jedoch seine Unterschrift verweigert hat (vgl. MünchKomm.HGB/Bydlinski aaO § 60 ADSp Rn. 9). Hierfür gibt es im Parteivortrag jedoch keinerlei Anhaltspunkte.

Der Haftungsausschluss gemäß § 60 Buchst. b ADSp aF kommt nach § 51 Buchst. b Satz 2 ADSp aF auch dann nicht zum Tragen, wenn der Schaden durch Vorsatz oder grobe Fahrlässigkeit des Spediteurs/Frachtführers oder seiner leitenden Angestellten verursacht worden ist (Koller, Transportrecht, 3. Aufl., § 60 ADSp Rn. 5). Die Vorinstanzen haben hierzu keine Feststellungen getroffen. Der Vortrag der insoweit darlegungspflichtigen Beklagten bietet für eine solche Annahme aber auch keine hinreichenden Anhaltspunkte. Vielmehr hat die Klägerin die Organisation des Transports und ihre Sorgfaltsvorkehrungen in einem Maße dargelegt, das die Annahme des Vorwurfs grober Fahrlässigkeit ausschließt.

- 4) Da die Haftung der Klägerin für den streitgegenständlichen Schaden schon gemäß § 60 Buchst. b ADSp aF ausgeschlossen ist, kommt es nicht mehr darauf an, ob die Klägerin ihrer Inanspruchnahme - wie die Revision ebenfalls geltend gemacht hat - auch eine Haftungsbefreiung nach § 57 Buchst. b ADSp aF mit Erfolg entgegenhalten könnte.

III. Danach ist das Berufungsurteil auf die Revision der Klägerin aufzuheben. Die Berufung der Beklagten gegen das Schlussurteil des Landgerichts Nürnberg-Fürth ist zurückzuweisen.

Die Kostenentscheidung beruht auf § 91 Abs. 1, § 97 Abs. 1 ZPO.

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN

12 september 2011

2010/AR/146

2010/AR/342

2010/AR/361

Voorzitter: dhr. P. Renaers
Raadsheren: dhr. P. De Baets, mevr. B. Ponet
Advocaten: mrs. Lietaer loco Verbeke, De Smet loco Libouton, De Loose loco Godfroid

URS / Duweenheid Karin - Orchilla

Summary LONDON 1989 SALVAGE CONVENTION / BELGIAN INLAND NAVIGATION

The London 1989 Salvage Convention applies to Belgian inland navigation.

PUSH-CONVOY / ASSISTANCE AND SALVAGE

With regard to third parties a push-convoy is to be considered as one ship.

The owner of the push boat and the owner of the barge are jointly and severally liable for the salvor's fee.

Sommaire CONVENTION DE LONDRES DE 1989 CONCERNANT LE SAUVETAGE / NAVIGATION INTÉRIEURE BELGE

Les dispositions de la Convention de Londres de 1989 sur le sauvetage sont applicables à la navigation intérieure belge.

CONVOI POUSSÉ / ASSISTANCE ET SAUVETAGE

Un convoi poussé est considéré vis-à-vis de tiers comme un navire.

Tant le propriétaire du bateau pousseur, que le propriétaire de la barge poussée sont tenus in solidum de la rémunération pour assistance du sauveteur.

Sumario CONVENIO DE LONDRES DE 1989 SOBRE SALVAMENTO / NAVEGACIÓN INTERIOR BELGA

Las disposiciones del Convenio de Londres 1989 sobre salvamento son aplicables a la navegación interior belga.

CONVOY EMPUJADO / ASISTENCIA Y SALVAMENTO

Un convoy empujado se considera buque frente a terceros.

Tanto el propietario del barco tractor como el de la barcaza empujada están solidariamente obligadas a la remuneración por asistencia del salvador.

Überblick

INTERNATIONALES BERGUNGSÜBEREINKOMMEN, LONDON 1989
/ BELGISCHE BINNENSCHIFFFAHRT

Das Internationale Bergungsübereinkommen, London 1989 ist auf die belgische Binnenschiffahrt anwendbar.

SCHUBVERBAND / HILFELEISTUNG UND BERGUNG

Ein Schubverband wird gegenüber Dritten wie ein Schiff behandelt.

Der Eigner des Schubbootes und der Eigner der Barge haften gemeinschuldnerisch für die Bergungskosten.

Korte inhoud

BERGINGSVERDRAG VAN LONDEN 1989 / BELGISCHE
BINNENVAART

De bepalingen van het bergingsverdrag van Londen van 1989 zijn op de Belgische binnenvaart van toepassing.

DUWEENHEID / HULP EN BERGING

Een duweenheid doet zich ten aanzien van derden als één schip voor.

Wat zijn hulploon betreft, zijn ten overstaande van de berger zowel de eigenaar van de duwboot als de eigenaar van de duwbak in solidum gehouden.

I.

Bij exploot d.d. 6 juni 2008 dagvaardde huidig geïntimeerde sub 1 inzake 2010/AR/342 en huidig geïntimeerde 2010/AR/361 URS SALVAGE & MARITIME CONTRACTING NV (hierna ook URS SALVAGE):

- de heer DANIEL MALDRIE, huidig geïntimeerde inzake 2010/AR/146, tevens geïntimeerde sub 2 inzake 2010/AR/342 en appellant inzake 2010/AR/361 (hierna MALDRIE) schipper-eigenaar van de duwbak ORCHILLA
- EXPEDITIEBEDRIJF L. DE MEYER BV, huidig appellante inzake 2010/AR/342, eigenares van de duwboot KARIN

in betaling van 24.666,67 EUR, meer de wettelijke intresten vanaf 24 september 2006 tot 6 juni 2008 en van dan af met de gerechtelijke intresten. De vordering heeft betrekking op een nog beweerd verschuldigd saldo van een berging/of hulploon aan URS SALVAGE ten gevolge van een hulpoperatie ten voordele

van de duwcombinatie KARIN-ORCHILLA op zondag 24 september 2006 op de Westerschelde.

Bij exploot d.d. 4 juli 2008 dagvaardde MALDRIE huidig appellante inzake 2010/AR/146, tevens geïntimeerde inzake 2010/AR/36 COMPAGNIE FRANCAISE DE NAVIGATION RHENANE (hierna ook CFNR) in tussenkomst ten einde hem te vrijwaren voor elke veroordeling op hoofdvordering van URS SALVAGE, zo in hoofdsom, intresten en kosten. De eis in tussenkomst en vrijwaring is gesteund op een verhuurovereenkomst van duwbak ORCHILLA d.d. 13 september 2002.

Bij conclusie d.d. 4 september 2008 stelde MALDRIE een eis in tussenkomst in tegen L. DE MEYER BV om haar samen met CFNR te veroordelen hem te veroordelen tegen elke aanspraak van URS SALVAGE.

Bij conclusie d.d. 23 september 2008 stelde L. DE MEYER BV een eis in tussenkomst in tegen MALDRIE om haar te vrijwaren tegen tegen elke aanspraak van URS SALVAGE.

Bij conclusie d.d. 24 september 2008 breidde URS SALVAGE haar oorspronkelijke hoofdvordering uit tegen CFNR, die beweerdelijk «zichzelf als mede-debiteur aanziet» en derhalve wordt de vordering gericht in solidum tegen MALDRIE, L. DE MEYER BV en CFNR.

Samenvattend:

1. hoofdvordering van URS SALVAGE tegen MALDRIE en L. DE MEYER BV, bij conclusie d.d. 24 september 2008 uitgebreid tegen CFNR in betaling van het beweerd saldo van het hulploon

2. eis in tussenkomst en vrijwaring d.d. 4 juli 2008 van MALDRIE tegen CFNR, later bij conclusie d.d. 4 september 2008 tegen L. DE MEYER BV.

3. een eis in tussenkomst en vrijwaring d.d. 23 september 2008 van L. DE MEYER tegen MALDRIE

II.

De eerste rechter verklaarde:

- de hoofdvordering van URS SALVAGE tegen MALDRIE en L. DE MEYER BV ontvankelijk en gegrond en veroordeelde MALDRIE en L. DE MEYER BV tot betaling van 24.666,67 EUR, meer de verwijntresten vanaf 24 september 2006, de gerechtelijke intresten en de kosten, vereffend op 354,98 EUR (dagvaardingskosten) en 2.000,00 EUR rechtsplegingsvergoeding
- de hoofdvordering van URS SALVAGE tegen CFNR toelaatbaar doch ongegrond en veroordeelde URS SALVAGE in betaling van een rechtsplegingsvergoeding van 2.000,00 EUR

- de vorderingen in tussenkomst van MALDRIE tegen L. DE MEYER BV en CFNR ontvankelijk en gegrond en veroordeelde hem om MALDRIE te vrijwaren voor de bedragen waartoe hij veroordeeld werd op vordering van URS SALVAGE en verwees hem in de kosten vereffend aan de zijde van MALDRIE op 164,27 EUR (dagvaarding) en 2.000,00 EUR rechtsplegingsvergoeding
- de tussenvordering van L. DE MEYER BV tegen MALDRIE toelaatbaar doch ongegrond.

De eerste rechter verklaarde, bij toepassing van Belgisch recht, de hoofdvordering in betaling van hulploon gegrond ten aanzien van de duwbakeigenaar en duwbooteigenaar, nu de duwbootcombinatie ten aanzien van derden zich als één geheel voordoet en eigenaar van bak en boot solidair gehouden zijn en onderlinge afspraken tussen duwbakeigenaar, respectievelijk duwbooteigenaar haar niet tegengesteld kunnen worden. De eerste rechter was van oordeel dat de tussenkomst van CFNR bij de «regeling» en «afspraken» met URS SALVAGE haar nog niet tot debiteur maakt van het hulploon ten aanzien van URS SALVAGE, vandaar dat de hoofdvordering ten aanzien van CFNR, hoewel tijdig ingesteld, ongegrond werd verklaard.

In verband met de vordering in vrijwaring van MALDRIE oordeelde de eerste rechter enerzijds dat de vrijwaringseis gegrond is ten aanzien van CFNR op basis van het huurcontract (art. 9) en anderzijds tevens gegrond is ten aanzien van de duwbooteigenaar L. DE MEYER BV op grond van de Algemene Duwconditiën 1994 (art. 2.e). Zowel CFNR als L. DE MEYER BV dienen MALDRIE te vrijwaren, aldus de eerste rechter.

III.

Appellante inzake 2010/AR/146 CFNR verzoekt het hof, bij hervorming van het bestreden vonnis, om de vordering in tussenkomst ingesteld door MALDRIE tegen haar ongegrond te verklaren, ondergeschikt de vordering te beperken tot 19.666,67 EUR, meer ondergeschikt tot 21.333,33 EUR in hoofdsom. Zij verzoekt om een rechtsplegingsvergoeding per aanleg van 2.000,00 EUR.

Appellante CFNR stelt dat op basis van de contractuele afspraken tussen haar en MALDRIE zij niet voor hulploolvorderingen in vrijwaring kan worden aangesproken.

*

Appellante inzake 2010/AR/342 L. DE MEYER verzoekt het hof, bij hervorming van het bestreden vonnis, om de hoofdvordering ingesteld door URS SALVAGE ongegrond te verklaren, ondergeschikt de eis in tussenkomst ingesteld door L. DE MEYER BV tegen MALDRIE gegrond te verklaren en MALDRIE te veroordelen om L. DE MEYER BV te vrijwaren tegen elke aanspraak van URS SALVAGE en de eis in tussenkomst van MALDRIE af te wijzen als ongegrond. Zij vordert een rechtsplegingsvergoeding van 2.000,00 EUR per aanleg.

Appellante L. DE MEYER BV stelt dat er een «akkoord tussen partijen» werd bereikt en dat dit akkoord bindende kracht heeft ook ten aanzien van URS SALVAGE. Ondergeschikt dient de vordering herleid tot 19.666,67 EUR in hoofdsom.

Inzake de eis in vrijwaring stelt L. DE MEYER BV dat, gelet op de betaling van haar aandeel, MALDRIE haar dient te vrijwaren voor het geval zij zou worden aangesproken voor het saldo van het hulploon.

Inzake de vordering in vrijwaring van MALDRIE tegen L. DE MEYER stelt L. DE MEYER BV dat zij niet gehouden is tot vrijwaring van het aandeel dat MALDRIE of diens verzekeraar aan URS SALVAGE moet.

*

Appellante inzake 2010/AR/361 MALDRIE verzoekt het hof, bij hervorming van het bestreden vonnis, om de hoofdvordering ingesteld door URS SALVAGE ongegrond te verklaren, ondergeschikt de toewijzing van de eis in tussenkomst ingesteld door MALDRIE tegen L. DE MEYER BV en CFNR te bevestigen en de hoger beroepen van CFNR, respectievelijk L. DE MEYER BV ongegrond te verklaren. Zij verzoekt om een rechtsplegingsvergoeding van 2.000,00 EUR.

*

Geïntimeerde inzake 2010/AR/342 en 2010/AR/361 URS SALVAGE concludeert tot de ongegrondheid van het hoger beroep ingesteld door MALDRIE en L. DE MEYER BV en vraagt het vonnis «integraal» te bevestigen, minstens te zeggen dat MALDRIE en L. DE MEYER BV solidair, minstens in solidum gehouden zijn tot een bedrag van 19.666,67 EUR, meer de intresten sedert 24 september 2006. Zij vraagt een rechtsplegingsvergoeding van 2.000,00 EUR van MALDRIE en van L. DE MEYER BV.

IV.

De relevante feiten en antecedenten zijn bondig als volgt samen te vatten:

1.

Op zondag 24 september 2006 omstreeks 07.00 h. raakte de duwbootcombinatie KARIN/ORCHILLA, dat opvarend was van Zelzate naar de Put van Terneuzen, in moeilijkheden op de Westerschelde ter hoogte van Terneuzen.

Het roer van de duwboot KARIN was defect, meer bepaald waren er hydraulische problemen. Het konvooi was niet (langer) bestuurbaar (zie verklaring van de schipper VAN de KLOOSTER van de duwboot KARIN, vermeld en opgenomen in het rapport AMAREX p. 5 en p. 5 – stuk 9 bundel L. DE MEYER BV).

Het duwconvooi dreef af – er stond een sterke ebstroom – richting gasboei 16 waar het verboden is te ankeren (onderwaterkabels op de rivierbodem).

De schipper van het mdt. KARIN contacteerde URS SALVAGE om assistentie te verlenen.

URS SALVAGE heeft de sleepboot ZEEBRUGGE ter plaatse gezonden. Omstreeks 07.36 h. werd het konvooi terug in het hoofdankerplaats in de Put van Terneuzen gesleept. Omstreeks 08.10 h. werd de bak afgekoppeld en langs zij een drijvende kraan afgemeerd. De duwboot werd rond 08.30 h. met bemanning veilig afgemeerd in de veerhaven van Terneuzen (hulpverleningsverslag URS SALVAGE d.d. 24 september 2006 – stuk 1 bundel CFNR).

2.

Bij aangetekend schrijven van 26 september 2006 stelde CFNR, huurder van de duwbak ORCHILLA en van de duwboot KARIN, de schipper van mdt. KARIN verantwoordelijk voor alle «kosten voortvloeiende uit de roerproblemen, te weten de bergingskosten, verlette tijd van het overslagbedrijf, zeeschip en de kosten van de door u ingehuurd duwboot Hendrik 3» (stuk 4 bundel CFNR).

3.

Op 2 mei 2007 greep een vergadering plaats waarop aanwezig waren:

- URS SALVAGE (kapitein DE BLOCK)
- AMAREX (VAN LAKEN), experts optredend namens de verzekeraars en/of belanghebbende bij het mdt. KARIN
- CFNR (DE VRIES), huurster van de duwbak ORCHILLA, beweerdelijk doch betwist door CFNR ook optredend en vertegenwoordigend de eigenaar van de duwbak, schipper MALDRIE

Op die vergadering zou dan het volgende overeengekomen zijn:

- URS SALVAGE ging akkoord het hulploon met betrekking tot de operatie voor de duweenheid te beperken tot 32.000,00 EUR
- URS SALVAGE zou het hulploon via CFNR factureren
- een verdeelsleutel tussen duwbak en duwboot a rato van de «dragende waarde» van de onderdelen van de duwcombinatie, zijnde 250.000,00 EUR voor de duwboot KARIN (1/3) en 500.000,00 EUR voor de duwbak ORCHILLA (2/3)

4.

Op 23 mei 2007 factureerde URS SALVAGE een hulploon van 37.000,00 EUR aan «Cpt. & Owners ms KARIN/ORCHILLA c/o CFNR» ('Kapitein & Eigenaars ms KARIN/ORCHILLA») met de omschrijving «voor de assistentie aan de duwboot KARIN en bak ORCHILLA ter hoogte van boei 16/18 op de Westerschelde d.d. 24 september 2006».

CFNR heeft op 9 juli 2007 het bedrag van het hulploon integraal doorbelast aan de eigenaar van de duwboot KARIN. Zij gaf in fax d.d. 11 juli 2007 aan AMAREX (expert verzekeraar KARIN) aan dat «wij geen partij zijn in deze zaak en verzoeken u het deel van de duwbak ORCHILLA zelf te vorderen bij de eigenaar/verzekeraar

5.

Via makelaar BELGIBO reageert de belanghebbende bij het mdt. KARIN bij schrijven van 25 februari 2008 ten aanzien van CFNR met cc. URS SALVAGE. Zij stelt dat er op 2 mei 2007 mondeling werd overeengekomen dat CFNR zich garant stelde ten aanzien van URS SALVAGE voor de betaling van het hulploon en dan verder zou doorbelasten aan de belanghebbenden van het ms. KARIN *a rato* van 1/3 en *a rato* van 2/3 aan de belanghebbenden bij de duwbak ORCHILLA.

BELGIBO kondigt aan dat zij de verzekeraars van het ms KARIN zal verzoeken het 1/3 verschuldigde aandeel of 12.333,33 EUR ter beschikking te stellen.

Op 3 maart 2008 heeft CFNR aan URS SALVAGE laten weten dat zij niet akkoord gaat met de inhoud van het schrijven van BELGIBO.

Op 26 maart 2008 heeft de verzekeraar van het mdt. KARIN een rechtstreekse betaling gedaan aan URS SALVAGE. Het saldo ad 24.666,67 EUR bleef onbetaald.

V. BEOORDELING

A. Hoofdvordering URS SALVAGE tegen MALDRIE, L. DE MEYER BV en CFNR

A.1

De eerste rechter heeft de hoofdvordering ten aanzien van CFNR, huurder van zowel de bak als de duwboot, ongegrond verklaard.

URS SALVAGE vraagt de bevestiging van het vonnis *a quo*. URS SALVAGE dringt derhalve niet aan ten aanzien van CFNR. Ter disculpatie en verdediging ten aanzien van de hoofdvordering stelt MALDRIE dat CFNR zich ten aanzien van URS SALVAGE zelf heeft verbonden en hij zelf met het assistentieloon geen uitstaans heeft.

Het hof onderschrijft, voor zoveel als nodig, de redengeving van de eerste rechter in verband met de positie van CFNR. Uit de e-mail van 23 februari 2008 die CFNR verzond aan de belanghebbenden bij de mdt. KARIN kan niet afgeleid worden dat CFNR zelf contractpartij werd van URS SALVAGE, respectievelijk erkend heeft als schuldenaar van URS SALVAGE verbonden te zijn. Zoals *supra* IV. 4 aangegeven factureerde URS SALVAGE aan «kapitein en eigenaars» van KARIN/ORCHILLA c/o CFNR en heeft CFNR enkel benadrukt dat het hulploon niet rechtstreeks door L. DE MEYER BV of diens verzekeraar/makelaar aan URS SALVAGE mocht worden betaald, niet minder, niet meer.

A.2

De hoofdvordering ten aanzien van de eigenares van de duwboot L. DE MEYER BV en de eigenaar van de duwbak - zeg maar de duwcombinatie - werd gegrond verklaard en, hoewel het *sensu stricto* niet uit het beschikkend gedeelte van het vonnis blijkt, sprak de eerste rechter in het overwegend gedeelte van een solidaire aansprakelijkheid ten aanzien van URS SALVAGE.

MALDRIE verzoekt om de hervorming van dit onderdeel van het bestreden vonnis.

Volgens hem is elke aanspraak door URS SALVAGE ongegrond. Hij stelt dat er zijdens hem geen rechtsverband is tot stand gekomen tussen hem en URS SALVAGE en bovendien de afwikkeling van het hulploon geheel buiten hem om is gebeurd. Hij verwerpt de stelling van URS SALVAGE dat CFNR haar schijnverteenwoordiger zou zijn geweest en derhalve hij gehouden is door de «overeenkomst» van 2 mei 2007.

Uit de feiten blijkt het volgende:

- de duwcombinatie KARIN/ORCHILLA bevond zich op 24 september 2006 in een gevaarsituatie, aan de rand van het vaarwater, afdrijvend naar de gasboei 16 (*supra* IV.1)
- de duwbak en duwboot vormen één geheel en de eigenaar van de duwbak, die in vast verband vaart, aanvaardt daardoor dat de bemanning aan boord van de duwboot mede ter zijner beschikking staat
- de schipper van de duwboot, die de duwcombinatie bestuurde, heeft beroep gedaan op URS SALVAGE.
- URS SALVAGE heeft met een sleepboot assistentie verleend, de duwcombinatie uit de gevaarlijke situatie «bevrijd» met gunstig gevolg zowel voor de bak (veilig afgemeerd aan een drijvende kraan op de Westerschelde) als voor de duwboot en de bemanning (veilig afgemeerd in de veerhaven te Terneuzen)

Hoewel niet betwist en/of anders beargumenteerd mag in verband met deze hulpoperatie aangenomen worden dat Belgisch recht van toepassing is. De meest kenmerkende prestatie is deze van de berger. De berger, URS SALVAGE, gevestigd te Antwerpen, die met succes de hulpoperatie heeft gevoerd laat aanspraken gelden op een hulploon en de invordering ervan is onderworpen aan het recht van de woonplaats/plaats van de maatschappelijke zetel van de berger, Belgisch recht dus.

België stemde in met het Bergingsverdrag van Londen van 1989 bij wet van 13 mei 2003. Nu het verdrag ook de goedkeuring van de drie Gewesten vereiste en die goedkeuringen eerst in 2004 gebeurden werd de hogervermelde instemmingswet gepubliceerd in het B.S. op 18 augustus 2004. De toetreding werd aan het IMO bekendgemaakt op 22 november 2004 (imo.amsa.gov.au/public/circular-titles/salvage.html) zodat het verdrag rechtstreeks toepassing had in België één jaar na toetreding (art. 29.2), hetzij per 22 november 2005.

De bepalingen van Titel VIII van de Zeewet betreffende hulp en berging waren voor de binnenvaart krachtens art. 278 Z.W. van toepassing. De niet in de Belgische Zeewet geïntegreerde bepalingen van het Bergingsverdrag van Londen van 1989 zijn echter rechtstreeks toepasselijk en hebben dus impliciet art. 278 Z.W. buiten werking gesteld. In verband met de binnenvaart laat het Londens Bergingsverdrag een voorbehoud toe in verband met de berging van binnenschepen (art. 30 a en b). België heeft geen voorbehoud gemaakt voor binnenschepen, zodat de

bepalingen van het Bergingsverdrag van Londen 1989 eveneens van toepassing zijn op onderhavige casus.

De grondslag van de vordering inzake hulploon zijn de hogervermelde verdragsbepalingen.

Volgens art. 1 van het Internationaal Verdrag inzake Hulpverlening 1989 betekent hulpverlening iedere daad of werkzaamheid verricht om hulp te verlenen aan een in een bevaarbaar water of in elk welk ander water dan ook in gevaar verkerend schip of andere zaak. Art. 6 geeft aan dat het verdrag van toepassing op de hulpverlening, behalve voor zover een overeenkomst, uitdrukkelijk of stilzwijgend tussen hulpverlener en de kapitein van een in gevaar verkerend schip anders bepaalt.

De grondslag van de band -tussen hulpverlener en het in gevaar verkerende schip is gebaseerd op de notie hulp aan in gevaar verkerende personen en/of zaken waaromtrent betrokkenen nadere afspraken kunnen maken, uitdrukkelijk dan wel stilzwijgend. In de doctrine wordt soms vooropgesteld dat hulp en berging berust op een *contract sui generis*, dus een contractuele grondslag heeft (A. Kegels, Hulp en Berging, in *Zeerecht*, 1. De Weerd (red.), Deel III, nr. 1340)

*

Inzake aanvaring wordt via jurisprudentie (Cass. 11 september 1981, R.W. 1981-82, 1076) als maatgevend principe aangenomen dat een duweenheid zich ten aanzien van derden als één schip voordoet. *Mutadis mutandis* geldt, volgens dit hof, hetzelfde voor de berging/hulpoperatie.

Het beroep door schipper VAN dé KLOOSTER van de duwboot KARIN op de diensten van URS SALVAGE gold vanzelfsprekend voor de ganse duwcombinatie en mede door de operatie werd met name ook de duwbak veilig afgemeerd en uit de gevaarsituatie gehaald.

Ten aanzien van URS SALVAGE zijn de duwboot én de duwbak als één eenheid te aanzien en derhalve zijn zowel de eigenaar van de duwboot als de eigenaar van de duwbak in hun relatie ten aanzien van URS SALVAGE *in solidum* gehouden wat betreft de aanspraken door deze berger inzake zijn hulploon. URS SALVAGE mag beiden dus aanspreken voor het geheel van het loon.

Het hoger beroep van MALDRIE treft geen doel, wat dit onderdeel betreft.

A.3

L. DE MEYER BV, eigenaar van de duwboot, stelt dat zij slechts voor het overeengekomen deel ten belope van 1/3 kan worden aangesproken. Nu zij dit bedrag via haar verzekeraar betaald heeft (*supra* IV.5) kunnen opzichtens haar geen verdere aanspraken geldend gemaakt worden, aldus L. DE MEYER BV.

Een mogelijke overeenkomst omtrent een interne verdeling *a rato* van de waarde van duwbak / waarde van de duwboot laat onverlet dat URS SALVAGE zowel de eigenaar van de duwboot als de eigenaar van de duwbak voor het geheel kan aanspreken, zoals hoger aangegeven.

Onjuist is, zoals hoger reeds aangegeven, dat CFNR zich als vertegenwoordiger van MALDRIE zou hebben gemanifesteerd, meer zelfs als vertegenwoordiger namens MALDRIE met afspraken in verband met het hulploon zou hebben ingestemd en daardoor deze laatste zou hebben verbonden (MALDRIE zelf was niet aanwezig op de bewuste vergadering van 2 mei 2007). Dit alles via een beweerd mondelinge overeenkomst. Eigen notities van één van de betrokken partijen, die naderhand boven tafel kwamen, zoals deze van kapitein DE BLOCK van URS SALVAGE, zijn terzake niet bewijskrachtig (stuk 5 bundel geïntimeerde URS SALVAGE).

Beweerd wordt dat URS SALVAGE het bedrag van het hulploon beperkt zou hebben tot 32.000,00 EUR, hetgeen URS SALVAGE niet belette een bedrag in rekening te brengen van 37.000,00 EUR aan «*de eigenaars & kapiteins*» van KARIN/ORCHILLA c/o CFNR. Zelfs over het bedrag is betwisting tussen de aanwezige deelnemers van de vergadering d.d. 2 mei 2007 (*infra* A.4).

De brief van BELGIBO d.d. 25 februari 2008, makelaar van L. DE MEYER BV, waarin het zogenaamde mondelinge akkoord werd geëxpliceerd, werd door CFNR bij schrijven van 3 maart 2008 betwist.

De bewering dat CFNR op 2 mei 2007 de schijn heeft gewekt als mandataris van MALDRIE te zijn opgetreden wordt door CFNR en MALDRIE ten zeerste betwist. CFNR heeft als belanghebbende gebruiker van de duwcombinatie als doorgeefluik gefungeerd. De factuur van URS SALVAGE was c/o CFNR, maar daarom niet minder geadresseerd en bestemd voor de eigenaars van de duwcombinatie, zoals hoger aangegeven (*supra* IV.4).

CFNR heeft in nuttige tijd, meer bepaald op 26 september 2006, de schipper van mdt. KARIN aansprakelijk gehouden (*supra* IV.2) en op 9 juli 2007 het bedrag van het hulploon doorbelast aan de eigenaar van mdt. KARIN (*supra* IV.4).

Er is dus evenmin sprake dat CFNR enige aan MALDRIE aan te rekenen schijn zou hebben gecreëerd in verband met het beperkt verschuldigd zijn van het hulploon (1/3) door L. DE MEYER BV ten aanzien van URS SALVAGE.

Het hoger beroep van L. DE MEYER BV faalt, wat het onderdeel betreft.

A.4

Zowel MALDRIE als L. DE MEYER BV betwisten de omvang van het hulploon. Zij stellen dat een redelijk loon op 32.000,00 EUR kan worden afgehamerd en gelet op de aanbetalings van 12.333,33 EUR hoogstens nog 19.666,67 EUR verschuldigd blijft.

De eerste rechter gaf in het overwegend gedeelte van het bestreden vonnis aan dat het hulploon op 32.000,00 EUR geen correctie behoefde, maar veroordeelde tot

een saldo van 24.666,67 EUR, hetgeen het hulploon impliciet in zijn globaliteit op 37.000,00 EUR bracht. Dit is contradictorisch.

URS SALVAGE factureerde c/o CFNR aan beide debiteuren ten belope van 32.000,00 EUR met de omschrijving «*voor de assistentie aan de duwboot KARIN en bak ORCHILLA ter hoogte van boei 16/18 op de Westerschelde d.d. 24 september 2006*».

In syntheseconclusie voor het hof (p. 10 onder nr. 6) stelt URS SALVAGE dat «*daarvan 32.000,00 EUR terug te brengen is tot de hulpverlening met betrekking tot de KARIN/ORCHILLA. Het additioneel bedrag van 5.000,00 EUR betreft het doorslijpen van de ankerketting van de combinatie KARIN/duwbak 308... het gaat dus om een kleine andere, oudere zaak*».

Nu URS SALVAGE zelf aangeeft dat haar factuur, minstens de omschrijving ervan, niet strookt met de werkelijkheid en het hulploon in verband met het voorval van 24 september 2006 32.000,00 EUR bedraagt dient de vordering in betaling van het saldo van het hulploon beperkt te worden tot 32.000,00 EUR - 12.333,33 EUR = 19.666,67 EUR

Het hoger beroep van MALDRIE en L. DE MEYER BV treft wel doel, wat dit onderdeel betreft.

Besluit

De hoofdvordering van URS SALVAGE is gegrond ten aanzien van MALDRIE en L. DE MEYER BV ten belope van 19.666,67 EUR, meer de vergoedende intresten aan wettelijke intrestvoet vanaf 24 september 2006 tot 6 juni 2008 en van dan af met de gerechtelijke intresten aan wettelijke intrestvoet tot de dag van betaling.

B. Vordering in vrijwaring van MALDRIE tegen CFNR

MALDRIE is eigenaar van de bak ORCHILLA die hij krachtens een «duwbakkenhuurovereenkomst» d.d. 13 september 2002 verhuurde aan CFNR. Niet betwist wordt dat deze overeenkomst nog van kracht was ten tijde van het voorval van 24 september 2006.

MALDRIE voert aan dat op basis van art. 3 «*Gebruik*» en vooral art. 9 «*Gebruik voor risico en rekening huurder*» huurder CFNR verhuurder MALDRIE dient te vrijwaren voor het hulploon.

Art. 9 § 1 van de huurovereenkomst luidt als volgt:

«*Het gebruik van de bak is voor rekening en risico van de huurder. De huurder is aansprakelijk voor alle schade gedurende de huurperiode aan de bak of ten gevolge van het (al dan niet) gebruik van de bak, veroorzaakte schade, waaronder hulploolvorderingen, averij-grosse bijdragen en andere schade door ongevallen, voor zover die schade niet betreft normale slijtage (...) en voor zover die niet door verzekering wordt gedekt.*»

Onder art. 10 van de overeenkomst wordt bepaald dat de verhuurder de bak gedurende de gehele huurperiode verzekerd zal houden volgens een gebruikelijke cascoverzekering.

Terecht stelt CFNR dat op basis van art. 9 § 1 voormeld zij aansprakelijk is voor de hulploonvordering voor zover die niet door verzekering gedekt is.

MALDRIE dient als verhuurder een cascoverzekering af te sluiten en deed zulks via makelaar Concordia bij NATEUS & 5 medeverzekeraars. De polis nr. 104.079 wordt overgelegd (stuk 3 bundel MALDRIE). De verzekeringscondities worden o.m. bepaald door de Nederlandse Beurscascopolis voor de Binnenvaart 1991 (NBCP 1991).

Onder art. 7.c van deze condities zijn voor rekening van de verzekeraar «de door de verzekerde te betalen hulp- en berglonen voorzover zij niet behandeld worden overeenkomstig sub a en voorzover deze krachtens rechterlijk gewijsde of bij een door de verzekeraar goedgekeurde dading zijn vastgesteld». Hoger werd het hulploon definitief vastgesteld ten aanzien van o.m. MALDRIE.

Samenlezing van de relevante bepalingen uit de huurovereenkomst en polis laten toe te besluiten dat CFNR MALDRIE *in casu* niet dient te vrijwaren, nu MALDRIE een cascoverzekering heeft afgesloten die hulploonvorderingen dekken.

De vordering in vrijwaring van MALDRIE ten aanzien van CFNR is bijgevolg ongegrond.

Het hoger beroep van CFNR treft doel.

C. De vordering in vrijwaring van MALDRIE tegen L. DE MEYER BV en de vordering in vrijwaring van L. DE MEYER BV tegen MALDRIE

MALDRIE spreekt L. DE MEYER BV op zijn beurt aan in vrijwaring Er is geen schriftelijke overeenkomst tussen deze partijen.

Er zijn wel twee huurovereenkomsten afgesloten door CFNR, één met MALDRIE (de hoger vermelde duwbakkenhuurovereenkomst) en één met de firma G. VAN DE KLOOSTER - thans L. DE MEYER BV (huurcontract voor de duwboot KARIN).

MALDRIE tracht bepalingen van de huurovereenkomst afgesloten tussen hem en CFNR aan te wenden om de vrijwaring te gronden tegen L. DE MEYER BV.

In de mate dat MALDRIE de bepalingen van Algemene Duwconditiën 1994 betreft in deze discussie laat het hof opmerken dat deze bepalingen niet van toepassing zijn in de relatie MALDRIE - CFNR (art 9 § 2). De eerste rechter heeft ten onrechte gewag gemaakt van de beweerd toepasselijke Algemene Duwconditiën 1994, meer specifiek art. 2 e. Deze conditiën gelden terzake niet, nu het duwwerk niet geschiedde in eigen beheer van CFNR, maar was uitbesteed aan L. DE MEYER BV (mdt KARIN).

*

Het regres van de ene *in solidum* gehouden schuldenaar ten aanzien van de andere schuldenaar inzake hulpverlening vindt steun in art. 1382 B.W. en art. 1251 lid 3 B.W.

Om succesvol te zijn inzake het regres dient MALDRIE minstens een fout aan te tonen toe te schrijven aan een handeling aan boord van de duwboot in oorzakelijk verband met de hulpoperatie.

Het hof heeft drie belangrijke elementen in handen:

- een verslag van schipper VAN de KLOOSTER in verband met de «roeruitval» (bijlage 5 aan het verslag van AMAREX): «Op zondag 24 september 2006 varen wij met ORCHILLA onderweg van Zelzate naar de Put van Terneuzen... toen wij de zeehaven van Terneuzen uitvoeren en ik stuurboordroer wilde geven hadden wij geen stuurwerk meer. Wij zijn toen rechtdoor gevaren naar de rode kant...»
- het verslag van URS SALVAGE (bijlage 6 aan het verslag AMAREX): «Op 24 september 2006 was rond 7u00 's morgens het duwkonvooi KARIN-ORCHILLA in moeilijkheden op de Westerschelde ter hoogte van Terneuzen. De boeg van het konvooi bevond zich min of meer 80 meter buiten het hoofdvaarwater tussen boei 16 en 18. Het roer van de duwboot bleek defect te zijn waardoor het konvooi onbestuurbaar was.»
- AMAREX, expert namens verzekeraarsmakelaar van de belanghebbende bij KARIN, stelt op pagina 1 van haar verslag (in vertaling): «In gevolge deze averij was de duwboot, in konvooi met de bak ORCHILLA op drift op de Schelde en het bergingsbedrijf URS SALVAGE diende tussen te komen om het konvooi te redden». Met averij wordt bedoeld averij aan de «roeren» ('des gouvernails»).

Het is duidelijk dat schipper VAN de KLOOSTER zijn opdracht om de bak ORCHILLA langs zij een zeeschip te manoeuvreren niet kon vervullen omdat de voorstuwing faalde, meer bepaald minstens de roeren defect bleken. Zijn duwboot vertoonde een gebrek waardoor ook de bak op drift ging samen met de duwboot en een ernstig gevaar dreigde.

Naar oordeel van het hof zou zonder dit gebrek het konvooi en dus ook niet de bak op drift zijn gegaan met ernstig gevaar tot gevolg en zijn de kosten in verband met de redding van bak (en duwboot) in de onderlinge relatie tussen duwboot en duwbak uitsluitend voor rekening van de duwbooteigenaar.

Er is terzake geen grondslag om de schuld te verdelen *a rato* van 1/3 en 2/3. Dergelijk «bindend akkoord» tussen MALDRIE en L. DE MEYER BV is niet bevoegd, zoals hoger aangegeven.

Er is op basis van de voorliggende gegevens evenmin enige aanduiding dat de eigenaar van de bak enig verzuim of verkeerde handeling in relatie tot het voorval van 24 september 2006 zou hebben begaan waardoor de aansprakelijkheid onderling zou kunnen worden verdeeld.

Besluit

De vordering in vrijwaring van MALDRIE tegen L. DE MEYER BV is gegrond: L. DE MEYER BV dient MALDRIE te vrijwaren voor elke eventuele aanspraak op hoofdvordering van URS SALVAGE tegen MALDRIE, zo in hoofdsom, intresten als kosten.

De vordering in vrijwaring van L. DE MEYER BV tegen MALDRIE is, gelet op het bovenstaande, ongegrond.

D. Kosten en rechtsplegingsvergoeding

In de relatie URS SALVAGE - MALDRIE / L. DE MEYER BV is URS SALVAGE de in het gelijk gestelde partij. Zij heeft recht op de kosten dagvaarding ten belope van 354,98 EUR, 2.000,00 EUR rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg en 2.200,00 EUR rechtsplegingsvergoeding hoger beroep (indexatie sedert 1 maart 2011). MALDRIE en L. DE MEYER BV zijn *in solidum* gehouden.

In de relatie MALDRIE tegen CFNR is CFNR de in het gelijk gestelde partij. Zij heeft recht op 186,00 (rolrecht hoger beroep), een rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg van 2.000,00 EUR en 2.200 EUR rechtsplegingsvergoeding hoger beroep.

In de relatie MALDRIE tegen L. DE MEYER BV en vice versa is MALDRIE de in het gelijk gestelde partij. MALDRIE heeft recht op de kosten dagvaarding ten belope van 164,27 EUR, kosten rolrecht hoger beroep van 186,00 EUR, een rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg van 2.000,00 EUR en een rechtsplegingsvergoeding hoger beroep van 2.200,00 EUR.

OM DIE REDENEN

HET HOF

Recht doende op tegenspraak binnen de perken van de hoger beroepen.

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935.

Voegt de zaken gekend onder 2010/AR/146, 2010/AR/342 en 2010/AR/361 samen en doet recht bij één arrest.

Verklaart het hoger beroep ingesteld door CFNR (2010/AR/146) toelaatbaar en gegrond in de hierna bepaalde mate.

Verklaart het hoger beroep ingesteld door L. DE MEYER BV (2010/AR/342) toelaatbaar en gegrond in de hierna bepaalde mate.

Verklaart het hoger beroep ingesteld door MALDRIE (2010/AR/361) toelaatbaar en gegrond in de hierna bepaalde mate.

Bevestigt het bestreden vonnis in de mate dat de vordering in tussenkomst en vrijwaring van L. DE MEYER BV tegen MALDRIE ongegrond werd verklaard.

Hervormt voor het overige het bestreden vonnis en zegt voor recht:

- dat de vordering van URS SALVAGE ten aanzien van MALDRIE en L. DE MEYER BV toelaatbaar en gegrond is ten belope van 19.666,67 EUR en veroordeelt MALDRIE en L. DE MEYER BV *in solidum* ten aanzien van URS SALVAGE tot betaling van 19.666,67 EUR, meer de vergoedende intresten aan wettelijke intrestvoet vanaf 24 september 2006 tot 6 juni 2008 en van dan af met de gerechtelijke intresten aan wettelijke intrestvoet tot de dag van betaling;
- verklaart de vordering in tussenkomst en vrijwaring van MALDRIE ten aanzien van CFNR toelaatbaar doch ongegrond;
- verklaart de vordering in tussenkomst van MALDRIE tegen L. DE MEYER BV toelaatbaar en gegrond en veroordeelt L. DE MEYER BV om MALDRIE te vrijwaren voor elke aanspraak op vordering van URS SALVAGE tegen MALDRIE, zo in hoofdsom, intresten als kosten;

Verwijst MALDRIE en L. DE MEYER BV *in solidum* in de kosten van URS SALVAGE aan diens zijde vereffend op 354,98 EUR (kosten dagvaarding), 2.000,00 EUR rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg en 2.200,00 EUR.

Verwijst MALDRIE in de kosten van CFNR vereffend aan diens zijde op 186,00 EUR (kosten rolrecht hoger beroep), een rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg van 2.000,00 EUR en 2.200 rechtsplegingsvergoeding hoger beroep.

Verwijst L. DE MEYER BV in de kosten van MALDRIE vereffend op 186,00 EUR (rolrecht hoger beroep), 164,27 EUR (kosten dagvaarding), een rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg van 2.000,00 EUR en een rechtsplegingsvergoeding hoger beroep van 2.200,00 EUR.